

CBBSS INFOLETTER ON OIL AND GAS E&P

Съдържание

1. Залез на нефта... или напразни надежди?
2. Мениджър: Набуко Запад 2.0. и границите на европейската солидарност
3. OilPrice Intelligence Report: По подразбиране – следващият ход за цените на петрола е в посока надолу и ето защо
4. Надеждно ниските цените на природния газ е плюс за намаляване на финансовите сметки
5. DECC опровергава твърдения за двойни стандартни след промяна в процедурите за шистов газ
6. Blackpool GAZETTE: „Фракингът е чудесна възможност“
7. Ходещите сондажни апаратури са принудени да са по-евтини и по-бързо да сондират в ситуация на завишено предлагане / Supply Glut/
8. Полски терминал за втечен природен газ се очаква да е готов за търговска употреба през второто тримесечие на 2016

Newsletter Content

1. Sunset oil ... or false hopes? by Vasko Nachev
2. Manager: Nabucco West 2.0. and the limits of European solidarity - by Ilian Vassilev
3. OilPrice Intelligence Report: The Default Next Move For Oil Is Downwards, And Here's Why
4. Dependably Low Natural Gas Prices a Plus for Fall Finance Check
5. DECC refutes double standard claims after fast-tracking shale gas by Liam Stoker
6. Blackpool GAZETTE: „Fracking is great opportunity“
7. Walking Oil Rigs Spur Cheaper, Quicker Drilling in Supply Glut
8. Polish LNG Terminal Seen Ready for Commercial Use in 2Q 2016

Залез на нефта... или напразни надежди?

Васко Начев

Напоследък все по-често в медиите се прокрадват публикации с мнения, че дните на нефтената индустрия и в частност нефта са преброени. Разбира се, не представлява никаква трудност да се посочат достатъчно аргументи, че петролната индустрия е много, много десетилетия далеч от стъпването на път, сравним с този на въгледобивната промишленост, която в страни като САЩ и не само, е пред фалит.

Причината нефтът да се радва на такова дълголетие е неговата роля в транспорта, за разлика от въглищата. Загубените позиции на нефта са най-вече заради по-чистото изгаряне на природен газ при производството на електроенергия. Въглищата не разполагат вече с никаква роля в сектора на транспорта с изключение на Китай, където все още превръщат въглищата в дизел и бензин. Но дори Китай произвежда повечето от неговите транспортни горива от суров петрол.

Повече от сто години насам, нефтът е плътно свързан с глобалния транспорт. Това е струвало милиарди инвестиции в инфраструктура на тръбопроводи, рафинерии, бензиностанции и т.н., които ще трябва да бъдат заменени отново с огромни разходи, ако се налага да се направи значителна промяна на превозните средства от бензин и дизел, да речем, с природен газ или с батерии.

Аргумент като този, че нефтът и неговите продукти имат такова силно присъствие в

ежедневието ни, ми се струва повече от достатъчен срещу твърдения, че нефтената индустрия е някъде близо до залез. **Нещо повече, такъв вариант просто е немислим за доста дълъг период и за още много поколения напред във времето.** Смятам, че с подобен извод като част от нашето общо разбиране за живота, биха се съгласили много хора толкова лесно, колкото примерно всеки един от нас си спомня някои детски стихчета или песнички, които ни учеха в училище.

Споделеното разбиране е не винаги едно и също, каквато е истината!?

Неотдавна прочетох едно интервю с Бил Гейтс във "Financial Times" където той прави сравнение между търсенето на технологии за възобновяема енергия с първите години на технологичната индустрия и прогнозира, че доста инвеститори биха направили много пари, чрез подкрепа на компании от ВЕИ сектора, които един ден ще бъдат изключително успешни. Вероятно и в края на седемдесетте години на миналия век, някои е споделил с Бил Гейтс, че има хора от ИТ бранша които ще направят много пари. Днес има стотици хиляди софтуерни компании, чиито имена никога няма да бъдат запомнени... Ако обаче сте имали късмет да сте част от Microsoft, Apple или Google, да, действително ще сте направили много пари. В същата статия Бил Гейтс призовава правителствата да отделят повече ресурси за субсидиране на енергията от възобновяеми източници за фундаментални изследвания. „В момента държавните субсидии са в размер на повече от \$ 100 милиарда, а само \$ 6 милиарда годишно се инвестират в ВЕИ сектора“, казва той. Следователно, неговото убеждение е, че ако това се случи, нови

големи световни компании ще се появят от нищото, точно както Google направи от 1998 г. насам.

Един от примерите за нови технологии, които той дава е от нещо, което нарича „слънчевохимическа енергия. При успех, според господин Гейтс, тази технология би превърнала всички нефтопроводи, рафинерии и бензиновите резервоари в сега съществуващите автомобили, като нещо непотребно или иначе казано – няма място за отхвърляне на теорията за залез на нефта "Sunset for Oil".

И какво, ако се намерят начини за по-ефективно съхранение на електроенергия? Това ще направи двете – слънчева и вятърна енергии, и електрическите коли много по-изгодни ли? Търсенето тук включва разглеждане на начини за използване на кондензатори, или електрически полета за съхранение на енергия. Друг един начин е, да се заменят днешните литиево-йонни батерии с магнезиево-йонни батерии и т.н. и т.н.

Бил Гейтс подкрепя думите си с парите си – той планира да удвои инвестициите си в областта на изследванията на възобновяема енергия от 1 милиард долара до 2 милиарда долара през следващите пет години.

С това, като че ли дебатът за промените в климата по същество изглежда приключил, независимо дали се харесва на някои или не. Повечето правителства и в Европа смятат, че хората са причина за изменението на климата. Някак си това не се подлага на съмнение и на евентуална дискусия сред обществото. Погледнете и в предизборните совалки на кандидата за следващ стопанин на Белия дом – Хилари Клинтън, какво място е отделено за ВЕИ сектора!? Разбира се, ако една държава иска да използва само

слънчева енергия да постигне целите си, тя може да направи това. Ако пък иска да използва само природен газ или ядрена енергия, също може да направи това. Само Негово величество- „Пазарът“, обаче може най-точно да направи полезния за обществото избор.

Очаквам появата на „сериозни“ заглавия и „потоци“ от популизъм, че видите ли промяната ще създаде много нови работни места в нови индустрии, като същевременно ще съдейства за намаляване на огромните икономически разходи от изменението на климата. Как чрез отстраняването на нефта, от транспорта и всичко останало, ние ще можем да сведем до минимум покачването на глобалните температури. Срещата в Париж свързана с климатичните промени насрочена за края на годината приближава и активността на хората свързани с този бизнес е с невиджани размери....

Цената на една такава промяна, свързана със свръх амбициозните програми отнасящи се до изменението на климата, е непосилно да бъде поета от по-бедните хора по света. Да, в частта си за намаляване надвисналите облаци от замърсен въздух над градовете, е чудесен и полезен вариант, но има доста други природни катаклизми и дадености, които оказват по-голямо влияние върху хората на тази земя.

Въпреки всичко, движението към икономика с намалени количества използван петрол е правилната посока. Да се правят обаче твърдения, че в близко бъдеще потребностите от нефт ще бъдат силно ограничени или сведени до нулата, е меко казано несериозно.

Мениджър: Набуко Запад 2.0. и границите на европейската солидарност

*Илиян Василев- Managing Partner
Innovative Energy Solutions Ltd.*

Както многократно съм посочвал, ако има един гранд проект, който си струва България да държи постоянно в активна фаза, то това е проектът „Набуко Запад“, с начало от българската граница с Турция, но свързан не само с австрийския хъб Баумгартен, и от там с Централна Европа, а и с преносна инфраструктура през Унгария и Словакия - Украйна, която може да изпълни със съдържание газовия коридор „Север-Юг“.

Има различни варианти и сценарии за оптимално позициониране на България като преносен газов хъб, но по-голяма част от тях зависят от реализацията на проекти и газови потоци извън нашата територия. Това, което зависи от нас е образно казано да "надстроим" преносната си инфраструктура по начин, който да я позиционира като оптимален и пръв вариант за търговци на всеки природен газ, който се появи на южната или югоизточна граница, или в Черно море.

И тъй като пазарът на природен газ ще се определя все повече от купувачите, а не от продавачите на природен газ, трябва максимално добре да познаваме тенденциите и динамиката в потреблението в крайните страни-потребители на природния газ, който ще преминава през

България. Тук не става дума само за линейни проекции - т.е. да разчитаме примерно, че Унгария – един от големите потребители на газ в региона, ще пренасочи поне половината от потреблението си на газ, който преминава през нас (тя има, или ще има в обзирима перспектива достатъчно възможности да вняся газ от всяка посока, поради високата си степен на свързаност), а трябва да отчитаме текуща и прогнозна динамика в мрежата от свързани газови пазари.

Делът на дългосрочните, нефтено индексирани договори пада за сметка на договорите, които реферират към спот пазари, което предполага, че логиката в изграждането и търговията с капацитети на преносната мрежа, или на газосъхранение, ще се определя от принципа на достатъчност, конкурентност и достъпност на енергийната инфраструктура. В условията на либерализиран пазар и излишък при предлагането на газ, ще се изостри чувствителността към маржовете по веригата на стойността - т.е. търговците ще предпочетат да използват най-икономичните маршрути, а те по дефиниция са такива, които са вече амортизирани или с ниски преносни тарифи.

В това отношение България има изключителни предимства, тъй като сегашните тарифи за пренос през страна и в момента, и в обзиримото бъдеще ще останат конкурентноспособни. Затова обаче, „Булгартрансгаз“ трябва да бъде изключително внимателен към съвременната политическа болест на "гранд проектите", защото непремереното влизане, в който и да е от тях може да го лиши от тези предимства. За да остане незаобиколим фактор, нашият пренос-оператор трябва да контролира

изключително внимателно разходите си и да оптимизира инвестиционната си стратегия в проекти с високо съотношение на ползирозходи. Макар и да е разбираем като вариант за продължение на наша територия, природният газ, който може да постъпи по Южен поток, не се вижда текущата прагматична полза от включването на проекта „Варна-Оряхово“, особено на фона на прогнозираната стойност.

Именно затова, спот търговията предполага възможност за предоставяне на интегрираните услуги, освен търговия за пренос и съхранение на природен газ - както в подземни хранилища, така и в мрежата - т.н. лайн пак. Увеличаването на броя на компресорните станции е добра стъпка в това направление, но отново трябва да бъде обвързано с изходните капацитети от страната, за да се осигури свободно и безпрепятствено преминаване през българска територия. **България трябва максимално бързо да реализира всички интерконектори и реверсивни връзки, за да предложи трудна за конкуриране оферта за пренос и съхранение на природен газ през множество входни и изходни точки.**

Либерализацията на българския пазар и стимулирането на вътрешното потребление на природен газ, е не само критично важно, защото без свободна търговия и конкуренция между различни търговци на природен газ, трудно ще постигнем, да не говорим да задържим, ниски цените на природния газ у нас и натоварени капацитетите за пренос и съхранение. Ако България е вързана само с дългосрочни нефтоиндексирани договори с един доставчик, ще продължим да се радваме на близки до 100 процентната зависимост - която да даде основание на

хората, които спират диверсификацията и либерализацията, да продължават да изтъкват изключителната ни зависимост от „Газпром“, като основание за изключване от Третия либерализационен пакет.

Няма какво да се заблуждаваме – единствената причина, поради която „Газпром“ свали цените у нас за четвъртото тримесечие на тази година, които за пръв път ще бъдат равни или близки на цените в Гърция, е реалната перспектива за внос на друг газ на ниски цени от негови конкуренти. Няма ли алтернатива, цените веднага ще се повишат независимо от глобалните тенденции – така, както става на пазара на горивата.

Тези, които защитават тезата, че руският газ става по-евтин автоматично, по силата на дългосрочните и индексирани договори, забравят, че в последна сметка във всяка цена на „Газпром“ има "политическа" компонента, която се преценява в Москва и зависи от наличието на достоверна алтернатива.

Още по-забележителното е, че цената на природния газ се смъкна до равнища под 215 долара за хиляда кубически метра, не когато се занимавахме с гранд проекти, а когато нямаме никакви текущи зависимости от руския газов монопол – „Южен поток“ е във фризера, опитите за заобикаляне чрез Турски поток буксуват. Това, което принуди „Газпром“ да намали цените е битката за пазарен дял, защото днес има реални доставчици на конкурентни цени, които могат да накажат всеки опит руската газова компания да спекулира с цени и доставки.

Няма никаква логика да задържаме либерализацията с мотива, че пазим националния интерес или да задържаме

изкуствено приватизацията на българските газови активи, заради мнима "опасност" да не бъдат взети от „Газпром“. Достатъчно е да погледнем към случващото се в Гърция – Европейската комисия, пък и нашата КЗК ако е на мястото си, трудно ще позволят на „Газпром“ приватизация или участие в собствеността, на която и да е европейска газова компания, докато тече производството за нарушение на антимонополното законодателство, или докато „Газпром“ не изпълни европейските директиви и не се раздели с активи в газовия даунстрийм в ЕС.

Абсурдно звучат оправданията, че сме били правно обвързани и с гарантирани приходи от договорите с „Газпром“ за продажба и пренос - съответно до 2022 и до 2030 година. Колкото повече забавяме отварянето на българския газов пазар, толкова по-големи щети от пропуснати ползи ще имаме, поради ненатоварването на преносните мощности и увеличаване на вътрешното потребление с изключително конкурентното гориво и суровина - природен газ. Липсата на диверсификация на източници неизбежно води до липса на диверсификация и устойчивост в приходите.

Само конкуренцията може да гарантира високите приходи за „Булгартрансгаз“ и само реструктурирането и превръщането на „Булгаргаз“ в съвременна и конкурентна търговска компания с операции извън България, може да я спаси от съдбата на толкова стратегически предприятия, които накрая приватизирахме за един лев.

В заключение по темата с грандпроектите - винаги е имало и ще има изобилие от проекти, в които политическата суета ще надделява над икономическите разчети. Това

е неизбежно в свят, доминиран от политици и политическа „целесъобразност“. В този смисъл, България винаги ще трябва да има списък от гранд проекти, с които да може да се конкурира с други гранд инициативи на политическо равнище, не на последно място, защото макар и рядко внушенията и виртуалните игри вземат "своето" в политическия процес – поради по-слаби нерви, по-малка самоувереност и по-голяма уязвимост. Ясно е, че „Газпром“ и Русия ще продължат да разгъват гранд- инициативи, с които да внушават страх и да заобикалят някого – било то Украйна, било то Източна Европа, било то България – винаги ще има виртуални примери, каквито бяха „Южен“ и „Турски“ поток. Днес в играта е включена и виртуалната "Тесла", която вече получи одобрението на външните министри на Унгария, Сърбия и Македония. На север пък се мисли за втора версия на „Северен поток“. Няма смисъл да се спори, доколко реален е един или друг проект, защото винаги ще има политици и стоящ зад тях бизнес, които да имат изгода от спекулации с бъдещи рискове или възможности.

Това, което трябва и можем да направим е, да говорим пряко и ясно в Европейската комисия и с нашите партньори, така както го направи словашкият премиер Фиго. Ако ще бъдем в един отбор със своите западни партньори по темата енергийни отношения с Русия и ще спазваме едни стандарти и интереси – не трябва да има "голяма правда" Северен поток - 2 и "малка правда" - Южен поток. Комисията и партньорите трябва да се придържат към минимални стандарти за съюзна солидарност в развитието на самостоятелни проекти с Русия. Германският финансов министър вече поиска пълномощия

по регулиране на енергийната инфраструктура, като „Опал“ да бъде иззет от Комисията, точно когато става реч за новата тръба след „Северен поток“.

Тази игра на "заобиколи другарчето" може да бъде играна не по-зле и от правителствата на страните в Централна и Източна Европа.

Още по-важно е да не губим време в геополитически грандомания, а да завършим своето домашно – да реализираме в максимално кратки срокове нашите "мини-проекти", които гарантират на газовите потоци от югоизток и юг, север и северозапад, от изток и запад свободно и безпретъствено преминаване. Още повече, че забавянето на ключовите интерконектори никак не е безобидно, като последствие. Вече сме предупредени от консорциума „Шах Дениз“, че ако не завършим навреме интерконектора с Гърция договореният от „Булгаргаз“ един милиард кубически метра газ ще бъде пренасочен към други търговци и направления.

Има значителна логика да предложим възобновяване на проекта „Набуко Запад“, не само защото той е в изключително напреднала фаза, но и защото той е най-оптималният вариант за пренос и за многовариантна свързаност на българската преносна мрежа в северна и северозападна посока, което гарантира пазари и търсене на преносни услуги.

Днес „Набуко“ е по-вероятен и реалистичен, защото освен азерски газ, на нашите граници може да се окаже и египетски, иракски, туркменски, ирански, североамерикански, дори катарски газ. Неговата рентабилност остава обаче, ключов фактор, но тя може да се докаже едва при количества за пренос, който надвишат текущия и прогнозно незает

капацитет на нашата национална и транзитна мрежа.

В условията на дългосрочни договори за пренос изглежда мнозина вярват, че е добре да не пипаме договорите с „Газпром-експорт“ и да държим заключена преносната ни система, докато развиваме всякаква отклоняваща вниманието медийна и политическа „гранд“ активност. Не и тайна - вече е доказано - постоянното измисляне на нови фокуси и „гранд“ инициативи е един от най-перфидните начини за съхраняване на монопола на „Газпром“ у нас. Схемата е приблизително същата при горивата.

Вече шест години развиваме на хартия и лансираме всякакви „гранд“ инициативи – от газовия хъб само с руски газ, до интерконектори и разширения на Чирен. Но реално си оставаме с повишена зависимост от „Газпром“. Не казаното, а стореното е действителната мярка за това, къде стоим и какво да очакват от нас партньорите ни.

Пълно безобразие е, че на фона на изключителното търсене на услуги по газосъхранение не направихме разширението на Чирен и блокирахме на практика реализацията на подобни проекти от находищата във Варненския залив. Това със сигурност не е в български национален интерес – но затова, лесно може да се проследи индивидуалния или групов интерес на свързаните с текущите схеми за доставка и транзит.

Трябва също да съзнаваме, че успехите, по което и да е направление – дали ще бъде интерконектора ни с Гърция, с Турция, „Набуко“, интерконекторите със Сърбия или Румъния, са взаимно свързани и взаимно зависими.

Ако след толкова гранд усилия не можем да помръднем по считания за най-напреднал мини проект - интерконектора с Румъния, защо да се учудваме, че не сме мръднали на йота по връзката ни с Гърция. Ако не правим лесните неща – да сключим споразумение за ползването на интерконектора и реверсивна връзка с гръцкия оператор, защо да се изненадваме, че не се прави нищо по реален прогрес на връзката или реверса с Турция, защо няма наше участие в някой от проектите за терминали за ВПГ в Гърция или Турция? Защо отсъства силен акцент върху проучването и добива на природен газ вече няколко години, а вече нямаме и собствен добив?

Време е за рестарт в енергийната инфраструктура и реална, измерима и контролируема прагматичност.

OilPrice Intelligence Report: По подразбиране – следващият ход за цените на петрола е в посока надолу и ето защо

FREE WEEKLY REPORT, 28.08.2015

Като търговци, инвеститори и анализатори, на нас всички ни се иска да мислим, че това, което правим, е равносилно на наука. Ние вярваме, че работейки здраво, на умния,

интелигентния човек може да му се даде предимство, че достатъчно изследвания ще ни разкрият следващия ход, или дългосрочните тенденции, и че можем да се възползваме от това знание. Обикновено, най-вече за не големи периоди от време, ние правим правилни предположения. Понякога, обаче, не значението на същественото или техническия анализ ще помогне.

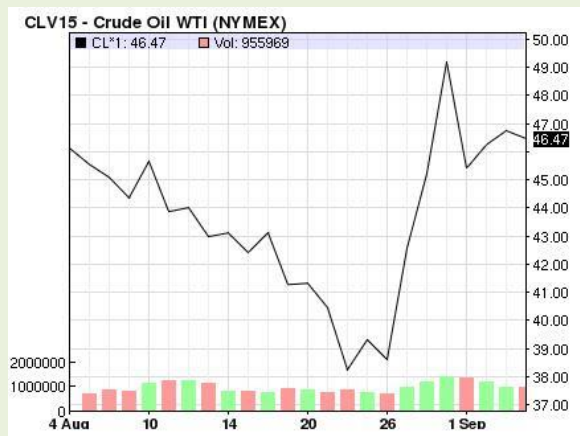
През последната седмица, видяхме някои насилствени колебания в цената на петрола, което в много отношения не се поддава на логика. В такива моменти ние трябва да разчитаме на изкуството, а не на науката, на изкуството/умението да разчитаме търговията и пазарите. Това не е да се каже, че търговците и инвеститорите у нас трябва просто да правят налудничави предположения, то е само вярно за момента, точно сега на нефтените пазари се търгува на основание фактори, различни от основните влияния, които сме свикнали - различни от основните влияния, които се използват.

„Паника“ може да изглежда силна дума за мнозина, но като си бил дълго време на финансовия пазар, работещ в салона за търговия (*на борсата*), мога да ви уверя, че това усещане е често срещано сред търговците. Нивото на свръх реакция, че ние сме в новините през последните няколко седмици, трудно може да се обясни по някакъв друг начин. Това е понякога като някаква степен на основен технически анализ, проста идентификация на подкрепа и съпротива, това е всичко, което имаме, към което прибягваме. В този смисъл, науката за разчитането на тези пазари е все още непокътната, но веднъж идентифицирани значителните равнища, ще оценим, че по

някакъв начин това /т.е.търговията/ в голяма степен да е повече изкуство.

По отношение на препоръчителните цени за суровия петрол West Texas Intermediate (WTI) /служи за база за сравнение за ценообразуването при търговията с петрол/, поне сега има някои параметри, които работят. Спадът на цените спря на около \$ 37 и отскочи обратно, така че гони ниво малко под \$ 50; поне засега, това бележи нов диапазон. Ако приемем, че след това някой, дори с най-основни познания по търговия, ще е наясно, че при настоящите високи 40-доларови нива, отклонението към къса позиция предлага по-добро съотношение риск – печалба, с по-тясно ниво на стоп-загубите/стопове. Има, освен това, няколко по-фини, психологически фактори сред участниците на пазара, които правят да изглежда най-вероятно, че следващият ход ще бъде надолу и затова кратко отклонение е за предпочитане пред дълго.

Главно и преди всичко, след като нови, значителни нива са били открити, повторното им тестване е почти неустойчиво за търговците, а в исторически план, обхватът на паденията по веригата са много по-значими от

възходите. Тези търговци, които искат да видят, какво ще се случи, ако те стигнат до привидно произволно ниво, това отново може да изглежда като абсурден аргумент за един пазар, който се отразява на развитието на живота на милиони и на благосъстоянието на много народи, но тези опасения не притесняват търговците на акции или на стоки на борсата /търговци от най-ниски нива, които търгуват за своя сметка, буквално „търговци на пода“, работят в отворена аукционна система/, или мениджърите на хедж фондове. За тях, тласканто на цените обратно под \$ 40 е повече от едно интелектуално упражнение, отколкото нещо повече и ако бъдат принудени да „почиват“ на това ниво, могат да направят големи печалби.

Разбира се, всичко това ще стане явно, може да се види, ако е налице значителна основна промяна из основи от страна на търсенето или предлагането. Ако китайските икономически данни са достоверни, например, или ако ОПЕК обявява реално съкращаване на производството, или ако броят на US нефтените платформи падне драстично, тогава за търговците няма да има никакво значение, ако петролът ще бъде начело /с по-високи цени/. До там е всяка голяма новина, все пак това е въпрос на предвиждане, каква ще бъде тази новина, или по-скоро тонът за нея. Като се има предвид това, което се е случило в средата на миналата година, не може да бъдат обвинявани търговците за направеното предположение, че в крайна сметка, всички новини за петрола е по-вероятно да бъдат отрицателни, отколкото положителни.

Изглежда, по тази причина, при всички равни други условия, по пътя на подразбирането за West Texas Intermediate (WTI), в краткосрочен план очакванията, са цените да паднат обратно надолу, за да има още една пукнатина във високите \$ 30. Няма реална основна причина, поради която трябва да е така. Ако последните данни показват нещо, то е, че когато всичко е казано и направено, търговията с петрол слиза надолу. Възстановяване най-малко до около \$ 60, трябва скоро да има. В момента няма нужда от фундаментален, научен анализ; което има значение, е изкуството на четене на пазара от колективното съзнание, и от тази гледна точка изглежда, че е предопределено още едно падане на петрола надолу, преди коректното възвръщане.

СТАТИЯТА [МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ ТУК.](#)

Надеждно ниските цените на природния газ е плюс за намаляване на финансовите сметки

by Deon Daugherty, Rigzone Staff, September 11, 2015

Ниските, но стабилни цени на природния газ поставят в по-силна позиция газовите фирми, отколкото техните колеги от петролния сектор, по време на ревизирането на заемите през есента.

Очаква се през есента, по време на проверката на финансите на кредитираната индустрия - петролните и газовите компании, компаниите за природен газ да са на по-стабилна позиция, отколкото петролните фирми, въпреки ниските газови цени.

Говореното в банковата общност доведе до опасения, че цените на стоките са непредвидими, задвижвани надолу нагоре срещу течението от ниски оценки, толкова ниски, че банките ще намалят средствата, своя дял за сектора. Това може да се случи с компании, които търгуват предимно с петрол, защото ключов фактор в уравнението за кредитиране е, какво се е променило от пролетта.

David Meats, анализатор в Morningstar Inc.- Чикаго, е казал за Rigzone, да се гледа напред към цените на природния газ не е основен ход. Цените на суровия петрол за барел, обаче, са колебливи между \$ 50, \$ 60 и наскоро - \$ 40.

Цените на природния газ са били стабилни и фирмите, които имат отношение към този бизнес не можеха да видят много изменчивост. В допълнение към промяната в цените на стоките, кредитните институции проучват доказателствата на компаниите за резерви, становища за цените и книгата за хеджирането /инвестиционните стратегии/.

Добиващите петрол са в неравностойно положение, казва David Meats. Петролните компании, които са избрали да спрат сондирането/добиването вадят като хит техните доказани резерви; петролните компании, които продължават да сондират претърпяват загуби от техните бъдещи, потенциални добиви.

Газовите компании биха могли да останат на пистата със своите доказани резерви, добавяйки нещо нагоре и бъдещият им потенциал за добив също нараства.

Компанията Rex Energy Rex Energy Corp., Пенсилвания обявява в свое съобщение, че планира отново да потвърди заемите си от \$ 350 милиона. По-драматичен е отчетът на Gulfport Energy Corp., в който се казва, че компанията планира да предложи увеличаване на базата на заемите за заемите си тази есен.

Фирмата Gulfport, която работи в Утика и Луизиана, има повече петролна експозиция от чистата игра /компания, която се фокусира изключително върху даден продукт или услуга, за да се получи голям пазарен дял/ спрямо фирмите за природен газ, казва David Meats. Например, Rice Energy и Antero Resources са две фирми, развиващи газови активи в шистите Marcellus и Utica; следователно, те са по-малко в опасност, когато цените на петрола дестабилизируют схемата на баланса.

David Meats е казал, че е доста необичайно за компаниите да обявят своите базови заемни планове, но сегашната стокова среда е различна спрямо последните години.

„Ние не виждаме фирми да изтъкват това като аргумент [основата на заемите],“ казва той. „Това обикновено е бележка под линия на страница 8 [новини] от изявлението“.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

DECC опровергава твърдения за двойни стандартни след промяна в процедурите за шистов газ

14 August 2015, by Liam Stoker

Службата за енергетиката и изменението на климата (DECC) на Великобритания е опровергала изказвания, че има двойни стандарти, след като обяви нови мерки за ускорено разглеждане на заявленията за планиране добива на шистов газ. /Amber Ръд, като Държавен секретар, има цялостна отговорност за дейността на Службата на енергетиката и изменението на климата (DECC) и нейната политика, която включва: цялостна стратегия в областта на енергетиката, на потребителите и политиката на изменението на климата, преговори за световните климатични промени, ключови решения по основни програми и нови политики в DECC; Andrea Leadsom, депутат, като заместник-министър наблюдава енергетиката, електроенергийните и газовите пазари, новата енергийна инфраструктура, енергийната сигурност, петрола и политиката на газ, включително и шистов газ, извеждане на ядрената енергетика от експлоатация и др./

За новите мерки са получени много укори и критики и в свое изявление, публикувано от Solar Power Portal, DECC заявява, че „е необходимо да се гарантира вземането на решения да става бързо и ефективно“, за да се попречи на „потенциално

жизненоважната, национална шистова промишленост" да фалира.

"Различните технологии имат различни въздействия и различни политически значения и така могат да бъдат разглеждани по различен начин. Местните хора имат същата възможност да коментират и да изложат своите становища, относно шистовите заявления, както го правят при планирането за всички други заявления", е казал говорителят на DECC.

В съвместно изявление, публикувано от Министерството на общините и местното управление, DECC е потвърдила, че за ограничаване на местните съвети е спомогнал фактът за „многократните провали“, свързани с това, че бавно работещите съвети са известни с неспазване на задължението за вземане на решение в 16-седмичен срок по заявления за шистов газ, внасяни от дружествата /виж още в # 142/.

Държавният секретар на общините и местното самоуправление поема отговорността да се намеси и да одобрява, или да отвърля разрешения за проучване на шистов газ. В ръцете на Правителството е също така и обжалването на базата на всеки отделен случай.

Когато съветът на административната област Ланкашър /Lancashire/ отказа през юли на нефтения и газов конгломерат Cuadrilla разрешение за проучване и добив, DECC сложи край на заявленията, решенията по които са били пресрочени за повече от година. Cuadrilla съгласи с редица допълнения към процеса, но на няколко пъти

се оплака, и сега е настроен да обжалва отхвърлянето.

И двамата – Amber Rudd, секретар на Службата за енергетиката и изменението на климата (DECC) на Англия и секретарят на общините Greg Clark /Държавният секретар на общините и местното самоуправление е позиция във Великобритания към Министерството на общините и местното самоуправление/ се опитват да оправдаят новите мерки с твърдението, че шистовият газ е национален приоритет и е част от плана на правителството да "декарбонизира икономиката".

.....

„Контрастът между становището на правителството, че местните съвети трябва да бъдат господари на собствената си съдба и на новите разпоредби, е зашеметяващ“, казва Daisy Sands, ръководител на кампании на Greenpeace.

"Има двоен стандарт в поведението - същото това правителство, което се стреми да е предприемчиво чрез фракинг на всяка цена, току-що даде повече правомощия на местните съвети, за да се противопостави на вятърните паркове, най-евтиният източник на чиста енергия“.

"Хората, които живеят в провинцията и я обичат, и които са загрижени за изменението на климата няма да подкрепят правителство, което грубо погазва демокрацията, за да се индустриализират нашите най-красивите пейзажи и да се повреди климата", добавя тя.

Debbie Marriage, старши консултант в Parker Dann Town Planning Consultancy /Проектантска и консултантска организация в различни сектори като градоустройство, включително жилищни, търговски, селскостопански обекти, развитие на възобновяеми енергийни източници и др./ казва, че Daisy Sands е „абсолютно права“ за указване на видно двойния стандарт.

„Изглежда, че това правителство е твърдо решено да следва своите приоритети. Докато разработчиците на соларни съоръжения са били затруднявани от все по-големи пречки за получаване на разрешение за строеж, с препятствия пред заявленията, които се „точеха в продължение на месеци и дори години“, съвсем различни са правилата, които се прилагат за планиране на проучване и добив на шистов газ“, казва тя.

„За шестадесет месеца DECC само веднъж е писала на LPAs, за да им обърне внимание, че е налице национална необходимост от проучване на шисти – безопасно, устойчиво и своеверременно. Това в момент, когато бъдещето на голямата по мащаб търговска соларна индустрия, монтирана на покривите и приземно, е всичко, но тя е унищожена“, добавя Debbie Marriage.

Приятели на съветника по “планиране на Земята“ Naomi Luhde-Thompson атакуваха предложенията, като твърдят, че това са "просто фен-пламъците на недоверие и опозиция".

"Вместо грубо да погавате местната демокрация, за да отговорите на интересите на една мръсна индустрия, господа

министри, трябва да сте шампиони по реални решения, свързани с енергийните предизвикателства, пред които сме изправени, като например повишаване на огромния потенциал за възобновяемата енергия на Великобритания и намаляване на загубите на енергия", казва Debbie Marriage.

Richard Black, директор на отдела за климат и енергетика, споделя, че се обижда от това, как двете ведомства очертават значението за бързо разглеждане на искания за фракинг, заради доброто на околната среда.

"Ако шистовият газ замества въглищата или нефта, това ще доведе до намаляване на вредните емисиите, но ако това забавя растежа на енергията от възобновяеми източници или ядрената, които биха могли да вдигнат емисиите нагоре - и дори за подмяна на въглища, ще спечелите от спестени въглеводороди, само ако загубите от такси са почти до нулата.

"Просто описването на шистовия газ като "нисковъглероден" не го прави такъв, а правителството трябва да си изясни колко газ очаква да се използва, и какви загуби от такси ще позволи", казва Richard Black.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

**Blackpool GAZETTE:
„Фракингът е чудесна
ВЪЗМОЖНОСТ“**

Заместник-министърът на енергетиката и климатичните промени, г-жа Andrea Leadsom, изказва становище върху дебата за шистовия газ, публикувано във вестник GAZETTE на Blackpool /градът е областен, основен морски курор, на Lancashire, Северозападна Англия, отбелязва се неговата политическа автономия, независим от Съвета на графство Ланкшир/

Шистовият газ е фантастична възможност за Великобритания. Добивът му може да донесе милиарди лири за нашата икономика, да осигури повече от 60 000 работни места, да помогне за създаване на финансово обезпечение за повече трудолюбиви хора и техните семейства, а също и да помогне за увеличаване на енергийната ни сигурност.

Ето защо, искаме да получим яснота за шистовите проучвания, така че да можем да знаем със сигурност, какво има и колко можем да добиваме от земята.

Няма съмнение, че Великобритания се нуждае от природен газ. Той отговаря на една трета от нашето потребление на енергия, и ние ще се нуждаем от нея в продължение на много години напред. Ако ние продължаваме така както и в момента, ние ще бъдем вносител на 75 на сто от необходимия ни през 2030 година газ.

Така че решението не е за това, дали ще добиваме или не газ, а за това, че много трябва да се разчита на газ от чужбина, или дали не трябва да се опитаме да добием повече от него у дома.

Геоложки проучвания дават като резултат, че може да има значителни ресурси от шистов

газ дълбоко под земята в Ланкшир /Lancashire/. Ако това е така и ние можем да го уловим/добием, то той значително ще засили нашата енергийна сигурност и икономика.

Ние сме едно национално правителство и замразяването на добива на шистов газ е част от нашия план за гарантиране, че ще се реализира икономическият потенциал на всички части на Великобритания. Така че, защо искаме шистов газ, като изкопаемо гориво, когато толкова много се набляга на развитието на възобновяемата енергия за в бъдеще? Има една много проста и практична причина.

Ние сме напълно ангажирани за едно бъдеще с по-ниски нива на въглеродни емисии, но реалността е, че Великобритания изисква определено количество енергия и производството на възобновяеми източници на енергия, сега и за десетилетия напред дори, няма да се приближи към постигането на това търсене. Прогнозата е, че възобновяемите енергийни източници ще представляват 15 на сто от общата енергия в Обединеното кралство през 2020 г. и 32 на сто до 2035 година.

Дори и когато зависимостта ни от изкопаеми горива за производство на електроенергия намалява, на нас все още ще ни трябва газ за отопление и готвене в домовете, все още се нуждаем от продукти като сапуни, бои и лепила, все още се нуждаем от текстил за дрехи, ние все още ще трябва да влагаме навсякъде пластмаси – от мобилните телефони и компютри до стерилните медицински оборудвания. На нас ни трябва всички тези неща, и те не могат да бъдат произведени без газ.

Разбирам, че хората имат притеснения, относно това дали фракинга е безопасен, но Великобритания има повече от 50 години опит в сондирането и притежаваме най-добрия рекорд в света за икономическо развитие, като и за защитата на нашата околна среда и хората.

Нашите стандарти са високи, и ние също сме научили ценните уроци от шистовите проекти в чужбина. Потенциалните въздействия на фракинга са същите, като при много съществуващи промишлени дейности, където регулаторните системи за дадено населено място се стремят да пазят хората, да им осигурят безопасност и опазване на околната среда. За шистовата индустрия не би било по-различно.

Има спекулации през последните две седмици за обявените промени за планиране на заявления-предложения за фракинг, като правителството възнамерявало да заобиколя местното управление и автономия, за да защити шистовата индустрията от нежелана публичност. Това просто не е вярно.

Първо и преди всичко, местните съвети ще продължат да имат думата за това, дали или не да се добива чрез фракинг в района. Новите лицензи, обявени от Органа на нефт и газ /DECC/ миналата седмица не са "лицензи за фракинг" и те не дават разрешение за фракинг. Те само дават на фирмите изключителни права върху площта, за която те трябва да направят допълнителни заявления за предприемане на конвенционални или неконвенционални сондажи. Всяка компания, която иска да изследва за шистов добив в Lancashire трябва

да поискат одобрение за планиране от Съвета.

Това не е прескачане, местните жители и бизнеса ще продължат да имат възможност да изложат своите становища и да имат влияние върху това решение.

Ако местните власти след това кажат „не“, както направиха в Lancashire, компанията има право да обжалва, но това е тяхното решение, а не на централното правителството.

Lancashire County Council /местният Съвет за управление на Lancashire/ трябва да е убеден, че регулаторните органи, отговорни за ефективното развитие на шистовата индустрия, ефективно ще предявят своите изисквания за безопасността, здравеопазването, околната среда и сеизмични регламенти.

Предполагам, че няма да има нужда за проектантите да ги командироваат и решението им ще се съсредоточи върху аспекти на планирането на заявлението. Това ще помогне на местните власти да вземат своето решение в 16 седмици.

Операторите ще плащат на местната община £ 100 000 за всеки обект за проучване и плюс 1 на сто от приходите от добива, който ще се използва от местната власт, по нейна преценка.

Шистовият газ може да има огромен успех в тази страна, и това е една възможност, която ние не можем да си позволим да пропуснем. Ние искаме да се възползваме от тази възможност като същевременно се гарантира, че хората от Lancashire ще имат възможност да се изкажат и да споделят ползите.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА
НАМЕРИТЕ ТУК.

Ходещите сондажни апаратури са принудени да са по- евтини и по-бързо да сондират в ситуация на завишено предлагане /Supply Glut/

*David Wethe om Houston u David Marino om
Bloomberg, September 01, 2015*

По-ефективни сондажни апаратури, които струват една трета по-малко, отколкото само година по-рано, променят лицето на шистовата индустрия на САЩ, и помагат да се даде тласък на производителността в 4-те големи находища с най-малко 40%. Предизвикателството започва през 2014 година.

Bloomberg - Виждали ли сте някога сондажна апаратура да ходи пеша?

Някои от най-новите платформи могат да пътуват стотици ярда до следващия сондаж на собствен ход, като високи работи на 150 хидравлични крака, които повдигат оборудването на височина 5 инча и го побутват напред за около минута на всеки крак. Макар че изглежда бавно, това е по-

бързо и по-евтино от разкомплектоване на платформата и извозване на частите в близост до новото място.

Докато помагат да се добива повече петрол, новите платформи имат един недостатък. Компании като Helmerich & Payne Inc., Nabors Industries Ltd. и Patterson-UTI Energy Inc., които осигуряват такова оборудване, са изправени пред опасенията, че направените подобрения може в бъдеще да се трансформират в по-малко продажби.

Роб Десаи / Rob Desai/, анализатор в Edward Jones, Сейнт Луис, в телефонно интервю е казал: „Добиващите са стимулирани да продължат сондажите и изпомпването, за да запазят парите „чукащи на вратата“, защото разходите са паднали много“. Въпреки, че броят на платформите е намалял наполовина, можете да направите повече с половината, която все още работи“.

US Добив

Въпреки, че броят на сондажните апаратури, е намалял с повече от половината, тъй като цените през юни миналата година започнаха да падат, добивът в САЩ се очаква да е само 3,3% от висок от четири десетилетия.

Но сондите не са единственият фактор, увеличаващ ефективността в петролните полета на САЩ. През последните няколко години, сервизни компании като Schlumberger Ltd. и Halliburton Co. също изработваха по-ефективни системи за извършване на сондажите, включително използването на 3D сеизмични изображения, които могат да проследят къде в скалите, напоени с петрол, се развиват пукнатини.

Най-новите сондажни апаратури в момента помагат на добивниците – които исторически

са най-големите потребители на финансов дълг за проучване, да се запази движението на паричните средства, тъй като цените на петрола остават „затънали“ на около \$ 40 за барел.

Джон Кристиансен, говорител на добивната фирма Woodlands, базирана в Тексас, казва, че Anadarko Petroleum Corp. планира тази година да работи с повече от 380 хоризонтални сондажа в Wattenberg – Колорадо, при около 360 броя за миналата година, като се използва само малко повече от половината от броя на платформите използвани през 2014 г.

По-добра технология

"Технологията продължава да се подобрява и то по начин, по който ние сме в състояние да правим нещата", каза Кристиансен. "Ходеща платформа е друга еволюция в този процес."

Съоръженията се подобряват, развиват се след шистовата революция, започнала преди десетилетие. Така наречените АС /автоматични сондажни/ платформи днес се движат чрез променлив ток, което дава възможност да се ползва от мощността на различни компоненти, като помпите, чрез които се изстрелва течност в сондажа и от горния диск, който контролира сондажа. По-старите, механични кули са по-малко приспособими, с поредица от ремъци и макари, като всички компоненти се захранват по равно.

Движещите се сонди позволяват на операторите да се възползват от нова система – сондажна "подложка, тип шейна", при която сондажите се прокарват на групи в рамките на малка площ. Според Джеймс Уест, анализатор в Инвестиционна банка

Evercore ISI в Ню Йорк, имайки възможност сондите да се движат, се намаляват разходите, намалява и времето за придвижване.

В същото време, дневната цена за отдаване под наем на най-модерните сондажни апаратури е паднала от \$ 30 000 през миналата година, на около \$ 20 000, според Джеймс Уест. При настоящите падащи цени на петрола, доставчиците на оборудване трябваше да намалят собствените си цени, за да останат конкурентоспособни.

Търсене на резервни части /използване на машини като източник на резервни части/

Докато новите технологии ще предизвикат повишено търсене на някои резервни части за новите съоръжения, все още ще има нужда от голямо разнообразие от платформи, каза Шон Роуч, вицепрезидент на Сондажни системи и услуги в Schramm Inc., базирана в West Chester, Pennsylvania, производител на самоходни платформи. Добивниците от шисти са обезпокоени от подхода към инструментариума за сондиране – разнообразие от платформи за различни видове сондажи, казва той.

Независимо от това, Desai от Edward Jones заявява, че не вижда как производителите на сондажно оборудване ще имат възможност да продължават да разширяват „флотилията“ на своите платформи, след внедряването през последните няколко години на нови, по-сложни платформи.

"Имаме нужда от по-малко платформи, отколкото тези, които направихме преди време за една и съща производствена цена", каза той. "Това е вид дългосрочен страх, който имаме към пазара на сондажни съоръжения за петролни полета на сушата".

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА
НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

Полски терминал за втечен природен газ се очаква да е готов за търговска употреба през второто тримесечие на 2016

September 09, 2015

WARSAW, (Reuters) – Полша изгражда съжръжение за втечен природен газ в Балтийско море, което се очаква да бъде готово за търговска експлоатация през второто тримесечие на 2016 г., се казва в съобщения на Polskie LNG./ компанията Polish LNG е регистрирана с цел изграждане и експлоатация на терминал за втечен природен газ в полския град Швиноуйшче. Терминалът за втечен природен газ ще получава природен газ - по море - от почти всяка посока на света, като чрез експлоатацията му се цели да се повиши енергийната сигурност на страната. Полската LNG Компания е създадена през 2007 г. от полската петролна и газова компания. LNG е собственик на полската газопрепосна мрежа с оператор GAZ-SYSTEM SA, държавно предприятие, отговарящо за сигурността на доставките на газопрепосните мрежи. На 1 януари 2010 г. полската компания LNG е преобразувана в акционерно дружество/

Държавната компания, която отговаря за проекта, е съобщила, че Полша и строителният консорциум, ръководен от италианската Saipem, са подписали анекс към договора, съгласно който строителството на терминала ще приключи тази година.

Polskie LNG също казва, че таксата на изпълнителя не е променена и все още е в размер на 2,4 милиарда злоти (\$ 635.8 милиона).

Строителният консорциум Saipem е съобщил по-рано тази година, че ще завърши строителството на терминала в близост до град Swinoujście това лято, само ако получи допълнително заплащане. Причината е липсата на планирана през 2014 г. конкретна дата за завършване на съоръжението.

За Полша строителството на терминала е водещ проект, насочен към намаляване на зависимостта на страната от вноса на руски газ¹.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА
НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

¹ На 11.09.2015, economynews.bg публикува съобщение на РИА Новости, в което се казва, че Украйна ще строи интерконектор в Полша; украинският премиер Арсений Яценюк е заявил, че Украйна иска да се присъедини към създадената от Полша, Румъния, Унгария и Словакия енергийна система за пренос на газ; „Това означава, че газовият поток между страните ни ще бъде свободен, че ще можем да търгуваме без ограничение и дори да направим още една стъпка към енергийната сигурност на Украйна“, коментира още Яценюк след среща с полския премиер Ева Копач. Освен това Киев и Варшава са подписали споразумение за изграждането на интерконектор с мощност 10 милиарда кубични метра газ. За строежа му Украйна трябва да отдели 160 милиона долара.

Мартин Владимиров

mvladimirov@ceemarketwatch.com

Руслан Стефанов

ruslan.stefanov@online.bg

Христо Казанджиев

h.kazandjiev@yahoo.com

Уточнение

Авторите на настоящия информационен бюлетин финансират това начинание, водени от своята гражданска позиция за необходимостта от пълноценна и балансирана информираност на обществото по въпросите на проучването и добива на нефт и газ. Проявите интерес да подпомогнат проучванията и информационната дейност на Центъра за изследвания на Балканския и черноморския регион могат да се обръщат за повече информация и конкретни проекти към координатора на програмата на следния адрес cbbsinfocenter@gmail.com

Unsolicited mail: Ако не желаете да получавате този инфолетър, моля да се отпишете от адресния списък като изпратите обратно съобщение на cbbsinfocenter@gmail.com

Правата по превода на всички статии принадлежат на издателите на настоящия информационен бюлетин.

Контакти за повече информация:

Алекс Алексиев alexralex@aol.com

Васко Начев

vasko@infonetbg.com

Илиян Василев

idvassilev@innoenergy.biz